

Rutin för egenvård inom habiliteringsverksamheten

Lokal rutin för egenvård inom habiliteringsverksamheten Sörmland

Definition

Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en patient själv kan utföra eller med hjälp av till exempel en vårdnadshavare/närstående, en personlig assistent eller personal på ett boende/förskola/skola/daglig verksamhet.

Lag (2022:1250) om egenvård

Uttryck i lagen

2 § Med egenvård avses i denna lag en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan.

3 § Med hälso- och sjukvårdsåtgärd avses i denna lag en åtgärd för att medicinskt förebygga, utreda eller behandla sjukdomar eller skador.

Vad är egenvård och vad är hälso- och sjukvård?

Kan patienten själv eller en anhörig förstå och ansvara för att en hälso- och sjukvårdsåtgärd utförs, i rätt tid och på rätt sätt, är det egenvård. Anhörig till en vuxen person har ingen skyldighet att utföra egenvårdsåtgärder. Riskbedömning av huruvida patient eller anhörig kan utföra egenvård, utförs av legitimerad personal. Riskbedömning innebär att ta ställning till:

- Om patienten/närstående har kognitiva förutsättningar för att ansvara för sin egenvård, samt
- Om det finns risk för att patienten skadas i samband med egenvården.

Då åtgärden kring vuxen patient bedöms vara hälso- och sjukvård överförs information till legitimerad personal i den kommunala hälso- och sjukvården, som tar över ansvaret för att åtgärden utförs. Kommunen kan delegera åtgärden vidare.

Exempel på habiliteringsinsatser som kan räknas till egenvård

- Stå- och gåhjälpmedel
- Andningsträning
- Avancerade rörelseuttag (kontrakturprofylax)
- Ortosanvändning
- Positionering och positioneringshjälpmedel (tex bälten i rullstol/arbetsstol)
- TENS

Fysisk träning (balans, styrka, rörelse) och träning i samband med botox räknas inte som egenvård. Bad- och ridbehandling i habiliteringens regi, räknas inte som egenvård.

Enklare råd och regim kring stimulans och stöd i vardagen räknas inte som egenvård.

Bedömning av egenvård i förskola/skola/personlig assistent

När ett barn börjar i förskolan, skolan eller får en insats från socialtjänsten LSS måste en ny bedömning av egenvård göras utifrån de nya förutsättningarna. Vårdnadshavare kan inte lämna över ansvaret för egenvård till exempelvis skola/förskola utan att ansvarig legitimerad personal har gjort en ny bedömning. Elevhälsan ansvarar inte för att utföra egenvård.

När ska egenvårdsintyg utfärdas?

Egenvårdsintyg behövs när annan aktör, så som förskola/skola ansvarar för och ska utföra egenvården, samt i de fall där patienten behöver hjälp av kommunen/assistent.

Egenvårdsintyg behövs **inte** då vårdnadshavare/anhörig ansvarar för egenvården. Beslutet dokumenteras i dessa fall endast i journal. Använd sökord Åtgärd – Överenskommelser. Observera att föräldrar ibland är assistenter och då behövs egenvårdsintyg.

Vad ska ett egenvårdsintyg innehålla?

Instruktion om vad som ska ingå i egenvårdsintyget, v g se blankett i EyeDoc. I den mån det är möjligt ska patienten/närstående delta i upprättandet av egenvårdsintyget. Använd blankett "Beslut om egenvård" i EyeDoc.

Blanketten skrivs ut i två exemplar och lämnas till patienten, som lämnar ett exemplar vidare till kommun/assistansbolag/Försäkringskassan. Blanketten lämnas till skola/förskola av patient/vårdnadshavare alternativt direkt av ansvarig terapeut efter överenskommelse.

Beslut om egenvård ska även dokumenteras i **journal** under sökord Åtgärd – Brev/intyg.

Vuxenpatienten alternativt legitimerad personal ger instruktion/handledning till personal som ska bistå med egenvården. Om patienten inte kan ge fullgod instruktion och information till personal om egenvård ansvarar legitimerad personal för att informera om detta.

Uppföljning

Var noga med att alltid sätta ett uppföljningsdatum på blanketten. Datumet som skrivs på blanketten i EyeDoc gäller uppföljning av beslutet, åtgärden följs upp enligt planering i journal. Det finns ingen gräns för hur länge ett egenvårdsintyg ska gälla, det alltid är en individuell bedömning.

Det ligger på respektive verksamhet/familj att kontakta ansvarig terapeut för att initiera uppdatering, då det närmar sig slutdatum på beslutet. Vi måste vara noga med att informera om detta.

Flödesschema

Flödesschema beskriver hur man ska gå till väga. Rutinen beskriver mer detaljerat. V g se flödesschema, bilaga till detta dokument.

Dokumentation av instruktion/åtgärd/genomförande

Efter att beslut fattats om egenvård och detta dokumenterats enligt rutin, **kan detta vid behov** kompletteras ytterligare enligt följande alternativ:

- Övningar i Exorlive, skrivs ut och skannas in i journal
- Vid behov av mer detaljerad beskrivning av tillvägagångssätt v g använd Word mall "Mall instruktion av egenvård" som ligger på Y: under mapp "Gemensamt arbetsterapeuter och fysioterapeuter". Denna återfinns under respektive professions mapp. Och skannas sedan in i journal.
- Vid positioneringshjälpmedel används befintlig brevmall i journal.

Källor

Bedömning av egenvård och hälso- och sjukvårdsuppgifter - Överenskommelse mellan landstinget och kommunerna i Sörmland (enligt SOSFS 2009:6). Närvård i Sörmland. Kommuner – Landsting i samverkan.

Praktiska anvisningar för bedömning av egenvård, barn. Närvård i Sörmland. Kommuner – Landsting i samverkan.

[Lag \(2022:1250\) om egenvård | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20221250-om-egenvard_sfs-2022-1250/)
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20221250-om-egenvard_sfs-2022-1250/